

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Відокремленого
структурного підрозділу
«Запорізький гідроенергетичний
фаховий коледж Запорізького
національного університету»

2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про

ОРГАНІЗАЦІЮ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І МАСОВОГО СПОРТУ ВІДОКРЕМЛЕНОГО СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ГІДРОЕНЕРГЕТИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

Розглянуто та схвалено на
засіданні педагогічної ради
ВСП ЗГЕФК ЗНУ
від 30 » 08 р. протокол № 1

м. Запоріжжя

2023

ЗМІСТ

1	Загальні положення	3
2	Нормативно-правова база організації навчально-виховного процесу з фізичного виховання та масового спорту	4
3	Організація освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту	5
4	Зміст діяльності циклової комісії	10
5	Планування навчальних занять з фізичного виховання та спортивних заходів	11
6	Мотивація освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту	11
7	Контрольні заходи з фізичного виховання	12
8	Оцінювання освітнього процесу з фізичного виховання	13
9	Облік діяльності з фізичного виховання та масового спорту	13
10	Кадрове забезпечення освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту	13
11	Регламентація діяльності учасників освітнього процесу з фізичного виховання	13

1. Загальні положення

1.1. Фізичне виховання та масовий спорт мають на меті забезпечити у студентів ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ», як навчального закладу передвищої фахової освіти, потреби самостійно оволодівати знаннями, вміннями й навичками управління фізичним розвитком людини засобами фізичного виховання та навчання, застосовувати набуті цінності в життєдіяльності майбутніх фахівців.

Завданням фізичного виховання та масового спорту у ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ» є:

- формування в студентської молоді основ теоретичних знань, практичних і методичних здібностей (умінь і навичок) з фізичного і спортивного виховання, фізичної реабілітації, масового спорту як компонентів їх повноцінної, гармонійної та безпечної життєдіяльності;
- набуття студентами досвіду в застосуванні здобутих цінностей впродовж життя в особистій, навчальній, професійній діяльності, в побуті та сім'ї;
- забезпечення в студентської молоді належного рівня розвитку показників, функціональних та морфологічних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, працездатності;
- сприяння розвитку професійних, світоглядних і громадських якостей студентів;
- підготовка та участь студентів у різноманітних заходах.

1.2. Освітній процес з фізичного виховання та масовий спорт у коледжі ґрунтується на таких основних принципах:

- пріоритетності освітньої спрямованості фізичного виховання та функціонального фактора в оцінюванні фізичного розвитку студентів;
- багатокладності, що передбачає створення у ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ» умов для широкого вибору студентами засобів фізичного виховання для навчання та участі в спортивних

- заходах, які відповідали б їх запитам, інтересам, стану здоров'я, фізичній і технічній підготовленості, спортивній кваліфікації, професійного спрямування;

- індивідуалізації та диференціації навчального процесу з фізичного виховання з урахуванням особистісно-орієнтованого підходу;

1.3. У цьому Положенні наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

- фізичне виховання - складова освіти і виховання, педагогічний, навчально-виховний процес, предмет (навчальна дисципліна), спрямований на оволодіння знаннями, уміннями і навичками щодо управління фізичним розвитком людини різними видами рухової активності, з метою навчання і виховання особистості в дусі відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих;

- фізична реабілітація - спеціалізований напрям процесу фізичного виховання людини з відхиленнями у стані здоров'я;

- спортивне виховання (тренування) - спеціалізований напрям процесу фізичного виховання в окремому виді спорту;

- масовий спорт - система організації та проведення спортивних заходів (змагань, розваг, ігор тощо) з масових видів рухової активності, засіб фізичного виховання;

- фізичний розвиток - складова життєдіяльності людини, зміна природних властивостей її організму в продовж життя, що виявляється у вигляді показників функціональних та морфологічних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, працездатності, темпів старіння організму, термінів тривалості життя;

- рухова (фізична) активність - сукупність видів фізичних вправ та видів спорту, засіб фізичного виховання та його спеціалізованих напрямів.

2. Нормативно-правова база організації навчально-виховного процесу з фізичного виховання та масового спорту

2.1. Організація освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту у ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж

ЗНУ» базується на Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фізичну культуру і спорт», Національній доктрині розвитку освіти, затвердженій Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347, Положенні про державний вищий навчальний заклад, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 05.09.96 № 1074 (зі змінами), Положенні про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 11.01.2006 р. № 4, Указі президента України від 09 лютого 2016 року № 42/216 «Про Національну Стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація», Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 листопада 2020 року, постанові Верховної Ради України від 19 жовтня 2016 року № 1695-VIII «Про забезпечення сталого розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні в умовах децентралізації влади», інших актах України з питань освіти та фізичного виховання, Положенні про організацію освітнього процесу у коледжі (протокол № 3 педагогічної ради від 18.03.2021 р.).

2.2. Організація освітнього процесу з фізичного виховання у ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ» здійснюється на підставі вимог державного стандарту, галузевих стандартів та стандартів освіти передвищих фахових навчальних закладів, затверджених в установленому законодавством порядку.

2.3. Організація масового спорту у ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ» здійснюється на підставі календарного плану спортивних заходів, положенням про Спартакіаду, правил змагань з видів спорту, які встановлені предметною комісією та затверджені директором коледжу.

3. Організація освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту

3.1. Загальну організацію освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту у коледжі здійснює директор коледжу, який забезпечує:

- ухвалення управлінських рішень щодо створення необхідних умов для здійснення процесу фізичного виховання та масового спорту;
- включення в навчальні плани з усіх спеціальностей обов'язкових навчальних занять з фізичного виховання протягом усього періоду навчання, за винятком останнього випускного семестру, в обсязі 4 години на тиждень;
- створення структурних підрозділів з фізичного виховання та масового спорту і забезпечення їх матеріально-технічною базою, обладнанням, інвентарем;
- виконання інших повноважень, передбачених чинним законодавством щодо розвитку фізичного виховання та масового спорту у коледжі.

3.2. Безпосередню організацію освітнього процесу з фізичного виховання та його спеціалізованих напрямів у ході навчального процесу і в поза навчальний час у ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ» здійснює керівник фізичного виховання разом з цикловою комісією викладачів фізичного виховання.

Відповідно до завдань фізичного виховання циклова комісія може передбачати в своєму складі необхідні для організації її діяльності навчальні підрозділи - навчальні секції фізичного виховання, фізичної реабілітації, спортивного виховання, які об'єднують відповідні спеціалізації з видів рухової активності, захворювань, спорту та навчальні групи.

3.3. Організацію спортивних заходів (змагань, розваг, ігор, свят, фестивалів, тощо) у ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ» в позанавчальний час здійснюють керівник фізичного виховання, циклова комісія, спортивний актив, суддівська колегія та орган студентського самоврядування.

3.4. Для забезпечення організації освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ» може мати у своєму складі навчально-методичний (методичний) кабінет, наукову (навчальну) лабораторію, кабінет лікарського контролю (медпункт), спортивний комплекс, інші підрозділи, діяльність яких не заборонена законодавством.

3.5. Форми організації освітнього процесу з фізичного виховання

3.5.1. Освітній процес з фізичного виховання у ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ» здійснюється в таких формах: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи.

Основними видами навчальних занять з фізичного виховання є:

- лекція (теоретичне заняття);
- практичне заняття;
- індивідуальне заняття;
- консультація.

3.5.2. Організація лекцій здійснюється в аудиторіях і викладається для курсу або спеціальності, групи.

Тематика курсу лекцій визначається навчальною програмою з фізичного виховання та цикловою комісією.

Зміст курсу лекцій повинен передбачати засвоєння студентами знань з основ теорії методики й організації фізичного виховання, спортивного виховання (тренування), фізичної реабілітації, масового спорту.

Викладач фізичного виховання, якому доручено читати курс лекцій з фізичного виховання або з його спеціалізованих напрямів, масового спорту, зобов'язаний перед початком відповідного семестру подати на обговорення циклової комісії складений ним конспект лекцій, контрольні завдання для проведення підсумкового контролю, передбаченого навчальним планом і програмою з фізичного виховання, критерії оцінювання знань з видів спорту.

3.5.3. На практичних заняттях викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних (методичних, організаційних) положень фізичного виховання, його спеціалізованих напрямів, масового спорту у виді бесіди та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань, навчання видів спорту, професійної спрямованість фізичного виховання.

Практичні заняття проводяться в спортивних залах, на спортивних майданчиках, стадіонах тощо, а їх теоретична частина в аудиторіях або в

навчально-методичних кабінетах, оснащених необхідними наочними, технічними, відео, комп'ютерними засобами навчання.

Перелік тем практичних занять визначається навчальною програмою з фізичного виховання та має передбачати: теоретичну (методичну, організаційну) підготовку, загальну фізичну підготовку, спеціальну фізичну підготовку, технічну та тактичну підготовку.

Практичне заняття включає проведення попереднього контролю показників фізичного розвитку студентів: їх знань, умінь і навичок з фізичного виховання; постановку викладачем та обговоренням за участю студентів проблемних питань; розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання, професійне спрямування.

3.5.4. Індивідуальне заняття організовується та проводиться викладачами з окремими студентами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних здібностей, знаходження методики навчання. Індивідуальні заняття організовуються на консультаціях за окремим графіком. Види індивідуальних занять, їх обсяг, форми та методи проведення, форми та методи поточного і підсумкового контролю визначаються викладачем фізичного виховання.

3.5.5. Консультація - вид навчального заняття, при якому студент отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення та показ певних фізичних вправ. Консультація може бути індивідуальною або проводитись для групи студентів.

Обсяг часу, відведений викладачу для проведення консультацій, визначається навчальним планом з фізичного виховання, або за пропозицією циклової комісії.

3.5.6. Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується навчальним планом з фізичного виховання і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального обсягу навчального часу студента відведеного на фізичне виховання.

Зміст самостійної роботи студента визначається навчальною програмою з фізичного виховання, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача.

Самостійна робота студента з фізичного виховання забезпечується системою навчально-методичних засобів: навчальними та методичними вказівками, та відеоматеріалами.

Самостійна робота студента над засвоєнням теоретичного та практичного навчального матеріалу з фізичного виховання може виконуватися у бібліотеці, навчально-методичному кабінеті, на спортивних спорудах ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ» та в домашніх умовах.

У необхідних випадках ця робота проводиться відповідно до заздалегідь складеного графіка, що гарантує можливість індивідуального доступу студента до потрібних дидактичних засобів. Графік консультацій доводиться до відома студентів на початку поточного семестру.

При організації самостійної роботи студентів з використанням складного обладнання, інвентарю, складених систем доступу до інформації передбачається можливість отримання необхідної консультації або допомоги з боку викладачів фізичного виховання та інформатики.

Навчальний матеріал з фізичного виховання, передбачений навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виносяться на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

3.6. Організація практичних занять, консультацій з фізичного виховання. Згідно програми фізичного виховання для навчальних закладів переважно фахової освіти, заняття фізичного виховання для студентів 1-2 курсів всіх відділень проводяться в обсязі 3 години на тиждень за програмою 10, 11 класів загальноосвітніх шкіл. Для студентів 3, 4 курсів на основі базової загальної середньої освіти в обсязі 4 години на тиждень.

4. Зміст діяльності циклової комісії

4.1. Відповідно до акредитації ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ» циклова комісія здійснює такі основні види діяльності: освітню, методичну, науково-методичну, науково-дослідну, спортивну.

4.1.1. До змісту освітньої діяльності входять:

- організація та проведення навчальних занять і заходів з фізичного виховання;
- контроль показників фізичного розвитку студентів;
- оцінювання якості досягнутого студентами рівня сформованості знань, умінь і навичок з фізичного виховання.

4.1.2. До змісту методичної діяльності входять:

- розробка навчального плану, графіка навчального процесу, навчальних програм за спеціальностями та їх затвердження керівником вищого навчального закладу;
- складання індивідуальних планів роботи викладачів, планів-конспектів (моделей) занять, положень про навчальні спортивні заходи, журналів обліку фізичного виховання студентів за курсами й групами, журналів обліку роботи навчальної групи навчальної секції, документів звітності.

4.1.3. До змісту науково-методичної діяльності входять:

- розробка методичних рекомендацій, указівок, посібників з фізичного виховання, фізичної реабілітації, спортивного виховання, масового спорту студентів.

4.1.4. До змісту спортивної діяльності входить організація:

- функціонування самодіяльного спортивного активу в коледжі;
- навчання спортивного активу;
- участі студентів у самодіяльних спортивних заходах;
- підготовка та участь студентів-спортсменів (збірних команд) в різноманітних міських, обласних, національних та міжнародних спортивних заходах.

5. Планування навчальних занять з фізичного виховання та спортивних заходів

5.1. Розклад навчальних занять з фізичного виховання затверджується директором коледжу за поданням заступника директора з навчальної роботи та пропозицій циклової комісії фізичного виховання, яка розробляє його, відповідно до пропускнуої спроможності спортивних та фізкультурно-оздоровчих споруд, визначених у Державних будівельних нормах «Спортивні та фізкультурно-оздоровчі споруди» (наказ Держбуду України від 10.11.2003 № 184), а також медично-біологічних закономірностей процесу фізичного виховання щодо тижневої періодичності проведення навчальних занять.

На підставі розкладу навчальних занять з фізичного виховання складається розклад навчальних занять у спортивних секціях циклової комісії.

5.2. Календарний план спортивних, спортивно-масових заходів та положення про Спартакіаду змагань з видів спорту розробляються керівником фізичного виховання спільно з цикловою комісією викладачів фізичного виховання та затверджуються директором коледжу.

6. Мотивація освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту

6.1. Мотивація до активної участі студентів у освітньому процесі з фізичного виховання та спортивних заходах здійснюється шляхом створення в коледжі умов для вибору студентами виду рухової активності, для навчання та участі в самодіяльних спортивних заходах за інтересами.

Мотивація викладачів до якісної організації власної діяльності здійснюється шляхом:

- заохочення;
- своєчасного оцінювання їх діяльності;
- підвищення професійного та наукового рівня;
- атестації.

7. Контрольні заходи з фізичного виховання

7.1. Контрольні заходи з фізичного виховання включають поточний та підсумковий контроль.

7.1.1. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять.

На практичних заняттях поточний контроль має на меті перевірку рівня фізичного розвитку студентів за функціональними, фізичними, руховими (технічними) показниками.

Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять і система оцінювання рівня знань визначаються викладачами фізичного виховання (цикловою комісією).

7.1.2. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому (кваліфікаційному) рівні або на окремих його завершених етапах. Підсумковий контроль з фізичного виховання включає семестровий контроль.

Циклова комісія може використовувати кредитно-модульну та інші форми підсумкового контролю з фізичного виховання після закінчення логічно завершеної частини теоретичних та практичних занять і їх результати враховувати при підсумковому оцінюванні.

7.1.3. Семестровий контроль з фізичного виховання проводиться у формах заліку або диференційованого заліку в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, установлені навчальним планом.

Семестровий залік планується при відсутності кредитно-модульного контролю і не передбачає обов'язкової присутності студентів.

Семестровий диференційований залік планується при відсутності кредитно-модульного контролю і не передбачає обов'язкової присутності студентів.

Студент вважається допущеним до семестрового контролю з фізичного виховання (заліку або диференційованого заліку), якщо він

виконав усі види завдань, передбачені навчальним планом з фізичного виховання на семестр.

8. Оцінювання освітнього процесу з фізичного виховання

Стандарти навчального закладу передвищої фахової освіти є основою оцінки якості освіти з фізичного виховання.

9. Облік діяльності з фізичного виховання та масового спорту

Для забезпечення обліку з усіх питань власної діяльності циклова комісія складає та затверджує в установленому порядку номенклатуру справ.

10. Кадрове забезпечення освітнього процесу з фізичного виховання та масового спорту

10.1. Для кадрового забезпечення у ВСП «ЗГЕФК ЗНУ» освітнього процесу з фізичного виховання штатний розпис циклової комісії має передбачати такі посади педагогічних працівників циклової комісії з фізичного виховання:

- викладач;
- керівник фізичного виховання;
- голова циклової комісії.

11. Регламентація діяльності учасників освітнього процесу з фізичного виховання

11.1. Для забезпечення основних напрямів діяльності циклової комісії педагогічні працівники, інші учасники освітнього процесу з фізичного виховання можуть виконувати зазначені в цьому Положенні функції, які є підставою для визначення директором коледжу їх функціональних обов'язків (посадових інструкцій).

11.1.1. Функції керівника фізичного виховання:

- складання пропозицій щодо кошторису та штатного розпису циклової комісії;
- розробка та затвердження в установленому порядку номенклатури справ циклової комісії;
- складання плану роботи та плану засідань ЦК на навчальний рік;
- затвердження індивідуальних планів роботи викладачів;
- участь у прийнятті рішень робочих, колегіальних та дорадчих органів ВСП «ЗГЕФК ЗНУ»;
- внесення на розгляд директору, робочим, колегіальним, дорадчим органам питань про затвердження документації циклової комісії та про стан і розвиток фізичного виховання, масового спорту;
- проведення засідань;
- організація роботи циклової комісії;
- подання директору пропозицій щодо приймання на роботу, нормування обов'язків, підвищення кваліфікації, переміщення, заохочення, накладання стягнень, звільнення працівників;
- координація діяльності циклової комісії з адміністративно-господарськими підрозділами;
- контроль за виконанням рішень директора, колегіальних та дорадчих органів циклової комісії фізичного виховання;
- контроль за внутрішнім розпорядком, станом трудової дисципліни працівників;
- контроль за використанням засобів, що асигновані, за станом, експлуатацією і використанням матеріально-технічної бази, обладнання, інвентарю;
- оцінювання роботи працівників циклової комісії шляхом обговорення на засіданнях;
- складання звіту про роботу циклової комісії.

11.1.2. Функції голови циклової комісії:

- складання розділу плану роботи циклової комісії з навчально-виховної і методичної роботи, навчального плану, графіків навчального процесу, навчальної програми з фізичного виховання, розкладу занять у

спортивних секціях спільно з викладачами, відповідальними за фізичне виховання в цих секціях, навчального навантаження викладачів з навчально-виховної і методичної роботи;

- участь у прийнятті рішень циклової комісії;
- проведення нарад з питань методичної та навчально-виховної роботи;
- організація контрольних і відкритих занять, заходів;
- організація підвищення професійної кваліфікації викладачів;
- організація впровадження в навчальний процес фізичного виховання, «Захисту України» інновацій викладачів;
- координація діяльності викладачів, відповідальних за фізичне виховання в навчальних секціях;
- координація навчальної діяльності циклової комісії з навчальними підрозділами ВСП «ЗГЕФК ЗНУ»;
- контроль за проходженням студентами медичних обстежень, тестувань, заліків;
- контроль за комплектуванням та спрямованістю освітнього процесу з фізичного виховання у спортивних секціях та навчальних групах;
- контроль за виконанням індивідуальних планів роботи викладачів з питань методичної та освітньої роботи;
- облік методичної та освітньої роботи викладачів ЦК;
- оцінювання методичної та освітньої роботи викладачів шляхом обговорення на засіданнях циклової комісії;
- складання звіту циклової комісії.

11.1.3. Функції викладача, відповідального за фізичне виховання в навчальній групі:

- розробка навчального календарно-тематичного плану, навчальної програми з фізичного виховання за напрямом спеціальностей;
- участь у прийнятті рішень циклової комісії;
- організація та проведення відповідних навчальних (самодіяльних) спортивних заходів; координація діяльності викладачів спортивних секцій;

- контроль за якістю та ефективністю процесу фізичного виховання в навчальній групі;
- складання звіту про роботу спортивних секцій;
- організація зарахування студентів в спеціальні медичні групи;
- контроль за станом показників фізичного розвитку, здоров'я студентів, дотриманням ними гігієнічних вимог щодо спортивної форми;
- оцінювання теоретичної, методичної, організаційної, практичної підготовленості студентів;
- розробка навчальних програм за спеціальностями, планів-конспектів навчальних занять, індивідуальних завдань;
- участь у науково-методичній роботі;
- підвищення свого професійного та наукового рівня шляхом навчання на курсах підвищення кваліфікації;
- участь в організації, проведенні, суддівстві спортивних заходів; звіт про виконання індивідуального плану роботи.